

DIGITARINA -TYÖPAJA

Esitys muokattu Pirta Jupin 2019 Prezi-esityksestä Digitaalinen Tarinankerronta

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TYÖPAJAN SISÄLTÖ

- Työpajassa tutustutaan digitaalisen tarinankerronnan menetelmään johdantoluennon sekä käytännön työskentelyn kautta.
- Jokainen osallistuja työstää työpajan aikana oman elämäntarinansa lyhyen (2–3 minuuttia) digitarinan muotoon.
- Digitarinan teksti kirjoitetaan ohjatusti työpajan aikana, jonka jälkeen tarina tallennetaan kertojanääneksi ja kuvitetaan videoeditointiohjelmassa osallistujan mukanaan tuomilla valokuvilla.

Työvälineet

- Käsikirjoitusvaiheessa kynä ja paperia
- Ota mukaan oma läppärisi sekä kuulokkeet. Tallentamiseen voit käyttää esimerkiksi tietokoneen tai puhelimen puheentallenninta.

ENNAKKOTEHTÄVÄ

Ideoi, etsi ja kokoa kuvitusta digitaaliseen elämäntarinaasi (n. 20–30 kuvaa). Kuvien tulee olla digitaalisessa muodossa, eli skannaa (tai valokuvaa) mahdolliset paperikuvat. Kokoa kaikki kuvat yhteen kansioon läppärillesi, verkkokansioon tai muistitikulle ja tuo mukaasi työpajaan.

Etsi kuvia, jotka liittyvät **ammattillisella polulla tekemiisi valintoihin**, sekä arkeen, käännekohtiin ja huippuhetkiin. Voit halutessasi myös valokuvata tai skannata erilaisia elämäsi liittyviä dokumentteja: todistuksia, tunnustuksia, julkaisujasi, lehtileikkeitä jne. Hyödynnä myös vanhoja albumikuvia: löytyykö sieltä esimerkiksi lapsuus- tai nuoruuskuvia, jotka liittyvät ammatillisiin haaveisiisi? Kaikkien kuvien ei tarvitse olla tiukasti dokumentaarisia, vaan kuvien yhteys elämäntarinaasi voi olla myös viitteellisempi: kuva voi symboloida esimerkiksi tiettyyn vaiheeseen liittyvää kokemusta tai tunnetta. Kuvissa saa olla myös huumoria!

Huomioithan tekijänoikeudet. Käytä ensisijaisesti joko itse ottamiasi tai omista arkistoistasi löytyviä läheisten ottamia kuvia. Jos joudut etsimään kuva-aineistoa netistä, varmista, että kuvan tekijä on antanut kuvaansa käyttöoikeuden esimerkiksi Creative Commons -lisenssillä.

ORIENTOITUMINEN AIHEESEEN

Piritta Juppi Tarinan voima [Tarinan voima – YouTube](#) (4:47)

Piritta Juppi Digitalarina [Digitalarina – YouTube](#) (4:16)

DIGITARINA -MENETELMÄ

- Keskiössä ohjattu työpajatyöskentely 2-5 päivää
- Prosessi (vähintään) yhtä tärkeä kuin lopputuotos:
 - jakaminen
 - kuunteleminen
 - kuulluksi tuleminen

PROSESSIN VAIHEET

1. Tarinan ideointi ja kirjoittaminen
2. Materiaalien kokoaminen ja tuottaminen
3. Tarinan editointi videoeditorilla
4. Tarinoiden jakaminen ryhmissä

Suunnittelu (käsikirjoittaminen)

Toteutus (tuotanto)

Jakaminen (julkaisu)

SOVELLUSMAHDOLLISUUKSIA

- Opetus
- (Ura)ohjaus: ammatillinen elämäkertaprosessi
- Työyhteisöjen kehittäminen
- Nuorisotyö: identiteettityön tukeminen ja nuorten osallistaminen
- Yhteiskunnallinen vaikuttaminen
- Terveysten edistäminen
- Kuntouttava työskentely
- Vertaistuki
- Osallistava kaupunkisuunnittelu
- Tulevaisuusskenaariotyöskentely
- Jne. jne.

**Jakamisen ja
osallistamisen
väline**

**Itself-reflection and
identity work
tool**

DIGITARINA

KUVAKERRONTA pääasiassa still-kuvia, myös videoklippejä voi hyödyntää. Videoeditointiohjelmissa myös valmiina grafiikoita ja kuvia.

ÄÄNI pääosassa tallennettu kertojaääni, lisäksi voi käyttää musiikkia, ääniefektejä, autenttisia äänimaailmoja jne.

TEKSTI tarinan otsikko ja lopputekstit, mahdollisesti myös kerronnan keinona

LIIKE JA RYTMİ Kuvien vaihtumisnopeus, rytmi, siirtymät, kuviin lisättävä liike

LOPPUTULOS Lyhyt video (2-3 min)

Digitarinyöpajassa osallistujat työstävät helppokäyttöisiä digitaalisen median työkaluja käyttäen lyhyitä omakohtaisia tarinoita, joissa yhdistetään ääni- ja kuvakerrontaa. Lopputuloksena on lyhyt videoteos.

Reflektiivinen työskentely esimerkiksi urakertomusten tai muiden omaelämäkerrallisten narratiivien parissa luo merkityksiä ja merkityksellisyyden kokemuksia.

Sekä osallistujien tekemät digitarinat että työpajaprosessin päätteeksi tehdyt ryhmähaastattelut osoittivat, että digitarinyöskentely oli voimauttava kokemus osallistujille.

Juppi, Pirita & Tanskanen, Ilona 2019. Ammatillinen elämäkerta ja digitaalinen tarinankerronta pedagogisina välineinä. <https://talk.turkuamk.fi/taide/ammattillinen-elamakerta-ja-digitaalinen-tarinankerronta-pedagogisina-valineina/>

KIRJOITTAMINEN

Tarvikkeet: kynä ja paperia
Aikaa: 35-40 min

Tässä vaiheessa kirjoitat valmiiksi annettuihin lauseenaloituksiin jatkoksi omaa tekstiäsi.

Kirjoita käsin kynällä paperille!

Edetään vaihe kerrallaan:

- Jokaisessa diassa on yksi lauseenaloitus
- Kirjoita lauseenaloitus paperille
- Jatka lausetta kirjoittamalla omaa tekstiä tauotta viiden minuutin ajan.

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Lapsuuden unelma-ammattini oli...

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Kouluvuosina oivalsin, että...

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Eri tehtävissä ja rooleissa minulle
on ollut ominaista...

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Minulle tuottaa onnistumisen tunteita...

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Tunsin olevani oikealla alalla...

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Työyhteisössä haluaisin tulla nähdyksi....

JATKA LAUSETTA

Kirjoita yhtäjaksoisesti 5 min, älä lopeta kirjoittamista.
Kirjoita kokonaisia lauseita, tekstin ei tarvitse olla jäsenneltyä.

Tulevaisuudessa haluaisin...

RAAKATEKSTISTÄ KÄSIKIRJOITUKSEKSI

Tässä vaiheessa lähdet työstämään edellisessä vaiheessa kirjoittamaasi raakatekstiä digitarinasi käsikirjoitukseksi.

Edetään vaihe kerrallaan:

- jokaisessa diassa on pieni pohdintatehtävä tuottamaasi tekstiin liittyen.
- saat vinkkejä käsikirjoituksen pituuteen, rakenteeseen, aloitukseen, lopetukseen.
- saat vinkkejä tekstin elävöittämiseen ja ”puhutun tekstin” kirjoittamiseen.

1. DIGITARINAN MERKITYS

Kirkasta itsellesi digitarinasi merkitys jo ennen kuin aloitat kirjoittamisen:

- Mistä tarinassasi on pohjimmiltaan kyse?
- Mikä on sen ydinteema, sanoma?

Kokeile tiivistää yhteen virkkeeseen sanoma, jonka haluat välittää tarinallasi.

Huom! Tämän virkkeen ei tarvitse sisältyä valmiiseen digitarinaasi – siinä haluat ehkä välittää viestisi verhotummin.

2. DIGITARINAN MERKITYS

Tarinan merkitys voi löytyä kirjoittamistasi raakateksteistä. Lue ne ajatuksella läpi.

- Alleviivaa **kaikkein merkityksellisimmät ja tärkeimmät sanat ja lauseet**.
- Pohdi, mikä niitä kenties yhdistää tai miten ne voisivat liittyä toisiinsa.
- Poimi raakatekstistäsi tai mieti jokin raakateksteihin liittyvä konkreettinen esine tai asia, josta muodostuu ikään kuin **metafora tai symboli**, jossa tarinasi ydin tiivistyy ja näkyy.
- Tarinan merkitys voi myös kiteytyä jossakin **avainhetkessä**.

3. DIGITARINAN RAKENNE

- Mieti tarinan rakennetta: missä järjestyksessä kerrot tapahtumat/asiat.
- Yksi tarinankerronnan perusrakenne on seuraava:
 - 1) Olipa kerran...
 - 2) Joka päivä...
 - 3) Eräänä päivänä...
 - 4) Tämä johti... ja
 - 5) Niinpä nyt...

Osat eivät ehkä ala edellä esitetyillä sanoilla, mutta tarinan osissa voi toteutua edellä kuvatun kaltainen perustarinan logiikka.

4. DIGITARINAN RAKENNE

- Tarinaasi saattaa liittyä jokin **käännekohta** ("eräänä päivänä...") tai **avainhetki**, jolloin jokin muuttui elämässäsi tai ajattelussasi tai oivalsit jotain olennaista (tai jälkikäteen näet tuossa hetkessä jotain olennaista).
- Jos tunnistat tällaisen avainhetken, mieti miten voit tehokkaimmin käyttää sitä digitarinasi tekstissä. Lähdetkö liikkeelle avainhetkestä, vai johdatteletko kuulijaa hitaammin kohti käännekohtaa?
- **Kuvaile avainhetkeä mahdollisimman elävästi ja yksityiskohtaisesti**, kohtauksena elämästäsi. Käytä aistihavaintoja, kuvaile tunnetiloja.

5. DIGITARINAN TEKSTIN KIRJOITTAMINEN

- Kirjoita tiiviisti.
- Digitarinan tekstin pituus saa olla noin 200 sanaa, eli enintään yksi sivu tekstiä (pistekoolla 12, rivivälillä 1,5).
- Jos tarinan ensimmäinen versio on edellistä pidempi, lue teksti läpi ja mieti, ilmaistaanko sama asia useasti.
- Karsi tarpeettomat toistot pois.
- Jos tarina on vieläkin liian pitkä, karsi asioita ja jätä mukaan kaikkein tärkein sisältö.

6. DIGITARINAN TEKSTIN KIRJOITTAMINEN

- Kirjoita "suuhun sopivaa" tekstiä – **ajattele kertovasi tarinaa** ennemmin kuin kirjoittavasi.
- Muista, että tarinaasi ei lueta vaan **kuunnellaan**. Käytä riittävän selkeitä ja lyhyitä lauseita, ja vältä pitkiä ja moniosaisia virkkeitä sekä mutkikkaita lauseenvastikkeita.
- **Kokeile tekstin lukemista ääneen** ennen tarinasi viimeistelemistä valmiiksi. Ääneen lukeminen osoittaa, mikäli virkkeet ovat hankalia ja on vaarana takellella kertojanääntä tallentaessa.
- Muokkaa tekstiä tarvittaessa, jos esimerkiksi huomaat tiettyjen sanojen toistuvan häiritsevän usein.

7. DIGITARINAN TEHOKAS ALOITUS

- Kiinnitä huomiota tehokkaaseen aloitukseen, joka herättää heti kuulijan/katsojan kiinnostuksen.
- Alun ”koukku” voi olla esimerkiksi kysymys, yllättävä toteamus, kiinnostava anekdootti, tai konkreettinen ja yksityiskohtainen havainto.
- Ensimmäinen lause esittelee sen, mistä tullaan kertomaan.
- Anna lukijalle/katsojalle aikaa päästä kiinni tarinan punaisesta langasta; aloitusjakso voisi olla parin tai kolmen virkkeen mittainen.

8. DIGITARINAN PAINOKAS LOPETUS

- Kiinnitä huomiota lopetukseen. Jääkö tarinasi avoimeksi – kuulija ei tiedä, miten kaikki lopulta päättyy?
- Vai saako tarinasi sulkeuman: alussa esitetty kysymys saa vastauksensa, tai esiin tuotu ongelma tai ristiriita ratkaisunsa?
- Haluatko ehkä tiivistää tarinasi ydinviestin sen lopussa?
- Vai hyödynnätkö ”sirkulaarista” rakennetta, jossa loppu yhdistyy tarinan alkuun jonkin toistuvan elementin (esimerkiksi tarinasi ydinviestin tiivistävän metaforan tai symbolin) avulla?
- **Viimeinen virke on erityisen painokas.**

9. DIGITARINAN KOKONAISUUS

- Muista, että kaikkea ei tarvitse kertoa sanoilla – digitarinassa voit näyttää asioita kuvilla, välittää tunnetiloja ja tunnelmia musiikilla, herättää paikkoja ja tapahtumia eloon ääniefekteillä jne.
- Mieti alusta alkaen, mikä on tekstin suhde muihin mediaelementteihin.
- Parhaimmillaan kuva, sanallinen ilmaisu ja äänet täydentävät toisiaan; ne eivät toista samaa, vaan tuovat tarinaan omia merkityksiään yhteisestä teemasta.

10. TEKSTIN KIRJOITTAMINEN JA ÄÄNEEN LUKEMINEN

- Tavoitteena on saada teksti lähes valmiiksi
- Teksti luetaan mielellään muille ryhmäläisille
- Muut antavat kommentteja ja huomioita ääneen luetusta tekstistä
- Muokkaa tekstiä kommenttien pohjalta

KERTOJAÄÄNEN TALLENNUS

Valmiin tekstin pohjalta äänitallennus

1. Etsi häiriötön ja hiljainen paikka, jossa voit tehdä tallenteen

2. Käytä mielellään headsetiä tallennuksessa

3. Tee testitallenne – huomioi, humiseeko taustalla esim. ilmastointi, kuuluuko ihmisten ääniä ym.

4. Laita kaikki muut sovellukset äänettömälle tallennuksen ajaksi

5. Aloita tallentaminen

- Jätä alkuun ja loppuun muutama sekunti tyhjää.
- **Lue teksti rauhallisesti**, tauota selkeästi pisteiden kohdalla.
- Tee mielellään yksi tallenne.

KIITOS!

LINKKEJÄ

Pirita Juppi [Digitarinat osaamisen ja urapolun jäsentäjinä - Uraloikkarin käsikirja \(uraloikka.fi\)](#)

Pirita Juppi [Ammatti- ja osaamisidentiteetti näkyväksi digitarinalla – Oiva \(oivaosaaminen.fi\)](#)

Pirita Juppi [Opinto- ja uraohjauksellisen digitarinatyöpajan järjestäminen - Uraloikkarin käsikirja \(uraloikka.fi\)](#)

Jussi Linkola [Digitarina urapolun tukena – Oiva \(oivaosaaminen.fi\)](#)

Tämä esitys muokattu Pirita Jupin 2019 Prezi-esityksestä Digitaalinen Tarinankerronta

TYÖELÄMÄN DIGI- JA VUOROVAIKUTUSTAITOJEN URAPOLUN RAKENTAMISESSA

KAISA PYYKKÖNEN 2023